

Dosarul nr. 3ra-1205/18

Prima instanță: Jud. Chișinău, sediul Centru (jud. V. Lastavețchi)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Cimpoi, A. Danilov, I. Secrieru)

## Î N C H E I E R E

3 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul:

judecătorii:

Valeriu Doagă

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Ursu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea deciziei, recalcularea pensiei pentru vechime în muncă ținând cont de salariul procurorului începând cu 1 ianuarie 2013 și obligarea achitării pensiei pentru vechime în muncă din salariul mediu lunar achitat primului adjunct al Procurorului General,

împotriva deciziei din 8 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 2 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

### c o n s t a t ă :

La 21 iunie 2017 Nicolae Ursu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea deciziei, recalcularea pensiei pentru vechime în muncă ținând cont de salariul procurorului începând cu 1 ianuarie 2013 și obligarea achitării pensiei pentru vechime în muncă din salariul mediu lunar achitat primului adjunct al Procurorului General.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, a activat în organele procuraturii din anul 1976 până în anul 2001, cu o vechime în muncă de procuror de 24 ani.

A menționat că, începând cu 10 octombrie 1998, la atingerea vârstei de 50 ani, i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă, în mărime de 80% din salariul mediu lunar potrivit funcției deținute, pe care o primea regulat, cu respectarea obligatorie a principiului recalculării pensiei, la fiecare majorare ordinară a salariului lunar al procurorului în exercițiu și a durat până la sfârșitul anului 2011.

A relatat că, cuantumul pensiei i-a fost calculat și ulterior recalculat în mărime de 80% din salariul mediu lunar potrivit funcției deținute, cu recalcularea acesteia la fiecare majorare a salariului mediu lunar a procurorului în funcție (1 ianuarie 2006 și 1 ianuarie

2008) în baza Legii nr. 355 din 23 decembrie 2005 cu privire la salarizare în sectorul bugetar.

A explicat că, conform Legii nr. 37 din 7 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2003 „Cu privire la salarizarea în sistemul bugetar”, salariul procurorului s-a majorat cu 35% care se efectuează începând cu 1 ianuarie 2013 (Monitorul Oficial nr. 69-74 ar. 225). Totodată, art. XXIX din Legea nr. 152 din 1 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, începând cu 1 august 2016 salariul de funcție al procurorului se stabilește în raport cu salariul judecătorului, conform Legii nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor și a Legii nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, ținându-se cont de nivelul procuraturii în care își desfășoară activitatea și de vechimea în muncă în funcția de procuror.

Reclamantul a invocat prevederile art. 51 alin. (3) lit. b) și art. 52 lit. b) din Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor care statuează că, pentru procurorul care are o vechime în muncă în funcția de procuror de peste 16 ani este stabilit salariul de funcție în cuantum de 4,5 salarii medii pe economie și spor pentru exercitarea funcției de conducere în mărime de 15% față de salariul de funcție.

În opinia reclamantului, Casa Națională de Asigurări Sociale din motive neîntemeiate, l-a lipsit de dreptul dobândit licit în anul 1998 de recalculare a pensiei, stabilindu-i mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la 1 aprilie a fiecărui an.

A declarat că, la data de 12 mai 2017, considerând că organele de asigurări sociale i-a încălcat grav dreptul la proprietate (pensie), dobândit anterior licit, prin aplicarea obligatorie pentru procurorii pensionați a principiului recalculării pensiei la majorarea ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție, s-a adresat cu o cerere prealabilă întru restabilirea dreptului de a beneficia de principiul recalculării pensiei în legătură cu majorarea salariului procurorului în funcție, potrivit prevederilor Legii nr. 37 din 7 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2003 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, Legii nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură și articolului XXIX din Legea nr. 152 din 1 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. La data de 13 iunie 2017, Casa Națională de Asigurări Sociale i-a expediat decizia nr. U-837/17 din 13 iunie 2017 prin care i-a refuzat în admiterea cerințelor.

Nicolae Ursu a afirmat că, la examinarea cerințelor prealabile, pârâtul nu a determinat corect raportul juridic în cauză, precum și circumstanțele importante pentru soluționarea litigiului.

A specificat că, conform Legii nr. 902 din 29 ianuarie 1992 cu privire la Procuratură, Legii nr. 118 din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură (ajustată la Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului), Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, în calitate de procuror în demisie, deține dreptul la toate înlesnirile, garanțiile, recompensele și suplimentele prevăzute pentru judecător. De aceleași stipulări prevăzute în Legea nr. 118 din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură și Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, s-au bucurat și procurorii, fapt de care a beneficiat până la sfârșitul anului 2012.

A mai adăugat că, procurorii pensionați până la adoptarea Legii nr. 118 din 14 martie 2003 primeau pensiile conform prevederilor Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului. Atât Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, cât și cele anterioare (din 1992 și 2003) asigură reglementarea garanțiilor sociale, una din ele fiind acordarea pensiei procurorului ca entitate de demnitate publică, la o anumită vârstă - 50 ani (în cazul său 10 octombrie 1998), cu respectarea obligatorie a principiului de recalculare a pensiei la fiecare creștere ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție.

A precizat că, stipulările în cauză au fost adoptate de Parlamentul Republicii Moldova în strictă concordanță cu Liniile directoare privind rolul Procurorilor, adoptate la Congresul III al ONU, pentru prevenirea criminalității, din 27 august – 7 septembrie 1990 și Recomandările Rec (2000) 19, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 6 octombrie 2000, care impun statelor membre obligația de remunerare adecvată a procurorilor, stabilirea vârstei de pensionare și pensiei acestora prin lege ori sub forma unor reguli sau regulamente publicate. Legiuitorul național s-a atașat rigorilor internaționale și europene, adoptând Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură.

A comunicat că, Curtea Constituțională prin Hotărârea nr. 4 din 27 ianuarie 2000 privind controlul constituționalității unor prevederi din legile care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor Procuraturii, funcționarilor publici, a decis că, stipulările legii privind stabilirea unor garanții materiale ale independenței procurorilor, judecătorilor trebuie să corespundă înaltului statut de persoane cu demnitate publică. Aceeași instanța de jurisdicție constituțională, a indicat și pentru viitor organelor cu drept de inițiativă legislativă că, la adoptarea unor legi noi și a altor acte juridice este inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului, procurorului. Totodată, Curtea Constituțională s-a pronunțat univoc asupra faptului că cuantumul pensiei, stabilite printr-o lege anterioară, nu poate fi micșorat, iar plata pensiei fixate nu poate fi suspendată prin act normativ adoptat ulterior.

A explicat că, conform art. 54 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile, libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. Curtea Constituțională prin Hotărârea nr. 27 din 20 decembrie 2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați, a declarat neconstituționale art. II și pct. 7, 9 ale art. III din Legea nr. 56 din 09.06.2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative în partea referitoare la art. 461 al Legii nr. 156 din 14. 10. 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat. Art. II din Legea nr. 56 din 09.06.2011 face referire la modificarea art. 26, 31, 32, 321. 322, 323, 33 ale Legii nr. 544 din 20.07.1995 cu privire la statutul judecătorului. Astfel, modificările la normele enumerate au fost declarate neconstituționale integral. În circumstanțele date, prevederile acestor legi nu se mai aplică nici pentru procurorii pensionați până la 9 iunie 2011 (el fiind pensionat la 10 octombrie 1998).

Reclamantul a invocat că, un asemenea drept social l-a dobândit licit odată cu acordarea pensiei pentru vechime în muncă în anul 1998. Curtea Constituțională în continuare a conchis că, aplicativ la prezenta cauză, un drept patrimonial dobândit ar însemna dreptul la pensie ce se află în viață, care deja are o valoare economică și astfel,

constituie un drept de proprietate al persoanei”, susținând că drepturile diminuate prin normele Legii nr. 56 din 9 iunie 2011 ca drepturi potențiale sau aleatorii se referă la viitorii procurori (după 9 iunie 2011) cu drept de pensionare.

Reclamantul Nicolae Ursu a solicitat anularea deciziei nr. U-837/17 din 13 iunie 2017, recalcularea pensiei pentru vechime în muncă ținând cont de salariul procurorului începând cu 1 ianuarie 2013 și obligarea achitării pensiei pentru vechime în muncă din salariul mediu lunar achitat primului adjunct al Procurorului General.

Prin hotărârea din 2 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de către Nicolae Ursu a fost admisă parțial. S-a anulat ca fiind emisă contrar prevederilor legii decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. U-837/17 din 13 iunie 2017. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze începând cu 1 ianuarie 2013 și să-i achite lunar lui Nicolae Ursu pensia pentru vechimea în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului în exercițiul funcției de adjunct al Procurorului General. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze pensia lui Nicolae Ursu în cazul majorării salariului adjunctului Procurorului General. Recalcularea se va efectua din data de 1 a lunii în care va fi efectuată majorarea salariului procurorului în exercițiul funcției de adjunct al Procurorului General. În rest, cererea de chemare în judecată în partea ce ține recalcularea și achitarea pensiei reieșind din funcția de prim-adjunct al Procurorului General a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 8 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 2 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

La data de 11 iulie 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei din 8 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a indicat că, decizia contestată este neîntemeiată, deoarece instanța de apel nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de instanțele ierarhic inferioare ca fiind stabilite.

Recurentul a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral.

Prin referința depusă la data de 23 august 2018, Nicolae Ursu, reprezentat de către avocatul Denis Lesnic a solicitat ca recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale să fie considerat inadmisibil.

Conform art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 8 mai 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat la data de 11 iulie 2018, este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, completul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85).

Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători

decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Craiu